

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

ΕΠΙ ΤΟΥ «ΚΩΔΙΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ», ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ
ΚΑΤΩΤΑΤΟ ΜΙΣΘΟ

ΟΠΩΣ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΧ/Ν «ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ, ΕΠΕΙΓΟΝΤΑ
ΜΕΤΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ Ν.4046/2012, ΤΟΥ Ν.4093/2012 ΚΑΙ ΤΟΥ Ν.4127/2013
ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Η Ο.Κ.Ε. αποφάσισε να γνωμοδοτήσει επί του ν/σ του Υπουργείου Οικονομικών με θέμα: «**Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4127/2013 και άλλες διατάξεις**». Λόγω του επείγοντος χαρακτήρα της διαδικασίας η Ο.Κ.Ε. εξέφρασε τις θέσεις της επί του συγκεκριμένου Σχ/Ν μόνο σχετικά με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος και τις ρυθμίσεις για τον Κατώτατο Μισθό (άρθρο 103).

Η Εκτελεστική Επιτροπή της Ο.Κ.Ε. συνέστησε Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από τους **κ.κ. Ν. Σκορίνη, Π. Συριόπουλο και Κ. Μπάστα** .

Ως πρόεδρος της Επιτροπής Εργασίας ορίστηκε ο **κ. Ν. Σκορίνης, Αντιπρόεδρος Ο.Κ.Ε.**. Στις εργασίες της Επιτροπής Εργασίας μετείχαν ως εμπειρογνώμονες **οι κ.κ. Β. Καμπάνης και Η. Μήτσιος**. Από πλευράς Ο.Κ.Ε. συμμετείχε και είχε τον επιστημονικό συντονισμό η **κα Μ. Ιωαννίδου**, επιστημονική συνεργάτις της Ο.Κ.Ε. Στα εργασιακά ζητήματα συμμετείχε η επιστημονική συνεργάτις της ΟΚΕ **Δρ. Α. Μακρυγιάννη**.

Η Επιτροπή Εργασίας ολοκλήρωσε τις εργασίες της σε τρεις (3) συνεδριάσεις ενώ η Εκτελεστική Επιτροπή διαμόρφωσε την εισήγησή της προς την Ολομέλεια στη συνεδρίασή της στις 15 Ιουλίου 2013.

Η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε., αφού ολοκλήρωσε την συζήτηση για το θέμα στη συνεδρίαση της **26^{ης} Νοεμβρίου 2013**, διατύπωσε την υπ' αριθ. **289** Γνώμη της.

A. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΣΧ/Ν

Το σχέδιο του «Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος» που αναρτήθηκε στο δικτυακό τόπο της Ανοικτής Διαβούλευσης στις 3/7/2013, τελικώς εντάχθηκε στο πολυνομοσχέδιο με τίτλο «Φορολογία Εισοδήματος, Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του Ν.4046/2012, του Ν.4093/2012 και του Ν.4127/2013 και άλλες διατάξεις». Δεδομένου ότι το πολυνομοσχέδιο δεν εστάλη στην Ο.Κ.Ε. προς γνωμοδότηση και λόγω της έλλειψης χρόνου (το πολυνομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή στις 9/7/2013 με τη διαδικασία του κατεπείγοντος), η Ο.Κ.Ε. αποφάσισε να εκφράσει Γνώμη Πρωτοβουλίας μόνο επί του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. Επίσης και λόγω της μεγάλης σημασίας του για τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, η ΟΚΕ διατύπωσε τις θέσεις της και επί του άρθρου 103 «Διατάξεις για τον κατώτατο μισθό».

Ο «Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος» περιλαμβάνει 72 άρθρα κατανεμημένα σε έξι Μέρη.

Στο **Πρώτο Μέρος (Άρθρα 1-9)**, θεσπίζονται οι γενικές διατάξεις.

Στο **Δεύτερο Μέρος (Άρθρα 10-43)** θεσπίζονται διατάξεις σχετικά με τη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων. Ειδικότερα, τα **Άρθρα 10-11** ορίζουν το αντικείμενο του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων και τα εξαρτώμενα μέλη. Τα **Άρθρα 12-20** περιλαμβάνουν διατάξεις σχετικά με το εισόδημα από μισθωτή εργασία. Τα **Άρθρα 21-29** ρυθμίζουν θέματα φορολογίας στα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα. Τα **Άρθρα 30-34** περιλαμβάνουν διατάξεις σχετικά με τον εναλλακτικό τρόπο υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας. Τα **Άρθρα 35-40** αφορούν στη φορολογία του εισοδήματος από κεφάλαιο και τα **Άρθρα 41-43** περιλαμβάνουν διατάξεις για το εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου.

Στο **Τρίτο Μέρος (Άρθρα 44-58)** ρυθμίζεται η φορολογία νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων.

Στο **Τέταρτο Μέρος (Άρθρα 59-64)** ρυθμίζονται θέματα παρακράτησης φόρου. Ειδικότερα, τα **Άρθρα 59-61** περιλαμβάνουν διατάξεις σχετικά με το σύστημα φορολόγησης στην πηγή και τα **Άρθρα 62-64** διατάξεις σχετικά με τους

υπόχρεους, τις πληρωμές και τους συντελεστές παρακράτησης φόρου καθώς και για τις απαλλαγές που προβλέπονται για ορισμένες ενδοομιλικές πληρωμές.

Στο **Πέμπτο Μέρος (Άρθρα 65-66)** προβλέπονται διατάξεις για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής.

Στο **Έκτο Μέρος (Άρθρα 67-72)** ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος και την προκαταβολή του φόρου και προβλέπονται οι μεταβατικές διατάξεις και η έναρξη ισχύος του νομοθετήματος.

Τέλος, στο **Άρθρο 103** περιλαμβάνονται διατάξεις οι οποίες δημιουργούν έναν μόνιμο μηχανισμό διαμόρφωσης νομοθετημένου κατώτατου μισθού.

B. ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧ/Ν

Η Ο.Κ.Ε. έχει επανειλημμένα τονίσει¹ ότι υπό τις παρούσες, κρίσιμες για τη χώρα συνθήκες απαιτείται η προώθηση μίας συνολικής φορολογικής μεταρρύθμισης η οποία θα διαμορφώσει ένα σύγχρονο φορολογικό σύστημα το οποίο θα υπηρετεί συγκεκριμένους στόχους:

α. Εξασφάλιση των αναγκαίων δημοσιονομικών πόρων ώστε να διασφαλίζεται η βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών και να είναι δυνατή η άσκηση αποτελεσματικής αναπτυξιακής και κοινωνικής πολιτικής.

β. Αναδιανομή του εισοδήματος υπέρ των ασθενέστερων στρωμάτων μέσα από μια δίκαιη κατανομή των φορολογικών βαρών.

γ. Δημιουργία σταθερού και ευνοϊκού κλίματος για νέες επενδύσεις.

Η Ο.Κ.Ε. τονίζει ότι το **ζητούμενο παραμένει η δημιουργία ενός ενιαίου, διαχρονικά σταθερού και απλού φορολογικού πλαισίου**. Είναι αυτονόητο ότι οι συνεχείς αλλαγές και η αβεβαιότητα που προκαλούν δεν βοηθούν κανέναν, εμποδίζουν τη δημιουργία φορολογικής συνείδησης και δεν δημιουργούν ευνοϊκό κλίμα για την επιχειρηματικότητα και την προσέλκυση νέων επενδύσεων.

Δυστυχώς έως σήμερα, μετά από συνεχείς αλλαγές του φορολογικού συστήματος, και το νέο φορολογικό νομοσχέδιο περιορίζεται κυρίως στο πλαίσιο μιας μονομερούς εισπρακτικής λογικής και ως εκ τούτου δεν διακρίνεται από χαρακτηριστικά κοινωνικής δικαιοσύνης, αναπτυξιακού προσανατολισμού, αναδιανομής του εισοδήματος και κατανομής των φορολογικών βαρών ανάλογα με την φοροδοτική ικανότητα των φορολογουμένων.

Αντίθετα, εξακολουθεί η πρακτική της υπέρμετρης επιβάρυνσης μισθωτών, συνταξιούχων και γενικά των συνεπών φορολογούμενων. Χαρακτηριστικό είναι ότι σύμφωνα με Έκθεση του ΟΟΣΑ (06/2012) η συνολική φορολογική επιβάρυνση στην Ελλάδα επί του εργατικού κόστους διαμορφώνεται στο 37,8% έχοντας αυξηθεί την τελευταία δεκαετία (2001-2011) σε σχέση με τον μέσο όρο των κρατών-μελών του

¹ βλ. Γνώμες της Ο.Κ.Ε. νο 282 (Δεκέμβριος 2012), νο 255 (Μάρτιος 2011), νο202 (Σεπτέμβριος 2008) κ.λ.π. καθώς και την «Εθνική Αναπτυξιακή και Κοινωνική Συμφωνία» (Μάρτιος 2009).

ΟΟΣΑ κατά περισσότερες από 4 ποσοστιαίες μονάδες. Ειδικότερα, η φορολογική επιβάρυνση στην Ελλάδα αυξήθηκε στο 35,6% των μικτών αμοιβών το 2011 από 34,3% το 2000, την στιγμή που ο μέσος όρος στα κράτη-μέλη του ΟΟΣΑ υποχώρησε στο 31,7% το 2011 από 33,3% το 2000. Υψηλότερη κατά 12% σε σχέση με τον μέσο όρο στην Ελλάδα είναι η επιβάρυνση στον μισθό του παντρεμένου εργαζόμενου με δύο παιδιά, καθώς διαμορφώνεται στο 37,8% το 2011 από 35,3% το 2000, την στιγμή όπου ο μέσος όρος του ΟΟΣΑ υποχώρησε το 2011 στο 25,4% από 27,5% το 2000.

Τα προαναφερόμενα, στη σημερινή περίοδο βαθείας ύφεσης, σε συνδυασμό με την μεγάλη αύξηση της ανεργίας, την παράλληλη συρρίκνωση του κοινωνικού κράτους και την αποδεδειγμένη αναποτελεσματικότητα των κοινωνικών μεταβιβάσεων², εντείνουν τη φτώχεια και τις κοινωνικές ανισότητες, λειτουργούν αντιαναπτυξιακά, δεν βοηθούν στην ανάκαμψη και δεν ανταποκρίνονται στις κοινωνικές, αναπτυξιακές και δημοσιονομικές ανάγκες της οικονομίας εις βάθος χρόνου.

Στο σημείο αυτό, η Ο.Κ.Ε. τονίζει ότι βασική προϋπόθεση για την επίτευξη ενός δίκαιου φορολογικού συστήματος είναι η αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής, νομότυπης ή μη. Η φοροδιαφυγή, η έκταση της οποίας είναι ιδιαίτερα μεγάλη στη χώρα μας, αποτελεί μακροχρόνια παθογένεια της ελληνικής οικονομίας με σημαντικές επιπτώσεις στα δημόσια οικονομικά αλλά και εν γένει στο σύνολο του οικονομικού περιβάλλοντος. Τα δημόσια έσοδα περιορίζονται, οι συνεπείς φορολογικά πολίτες νοιώθουν αδικημένοι και οι φορολογικά νόμιμες επιχειρήσεις είναι υποχρεωμένες να ανταγωνισθούν με επιχειρήσεις οι οποίες λόγω φοροδιαφυγής βρίσκονται στην πλεονεκτική θέση του χαμηλότερου λειτουργικού κόστους. Ως εκ τούτου, **η Ο.Κ.Ε. επανέρχεται στην πάγια θέση της ότι η απόλυτη**

² Τα υπάρχοντα στοιχεία (EU-SILC 2011) αναδεικνύουν την αναποτελεσματικότητα των κοινωνικών μεταβιβάσεων στην Ελλάδα καθώς σε σύγκριση με τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η επίδραση τους στη μείωση της φτώχειας είναι πάρα πολύ μικρή. Ειδικότερα, για το σύνολο του πληθυσμού, το 2011, η επίδραση των κοινωνικών μεταβιβάσεων (πλην συντάξεων) στη μείωση της φτώχειας ήταν μόλις 13,7% έναντι 35,2% του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Πολύ μικρότερη είναι η επίδραση των κοινωνικών μεταβιβάσεων στη μείωση της παιδικής φτώχειας με ποσοστό μόλις 10,6% έναντι 40,5% του ευρωπαϊκού μέσου όρου.

προτεραιότητα της δημοσιονομικής πολιτικής πρέπει να είναι η αντιμετώπιση του προβλήματος της εκτεταμένης φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής.

Η Ο.Κ.Ε. θέλει να τονίσει ότι το θέμα αυτό είναι κρίσιμο διότι πέραν των συνεπειών της φοροδιαφυγής στα δημοσιονομικά έσοδα, στην ανάπτυξη και στην κοινωνική συνοχή, **εντείνει το αίσθημα της αδικίας σε συγκεκριμένα τμήματα του πληθυσμού που είναι συνεπείς στις φορολογικές τους υποχρεώσεις**, δημιουργεί αντιδράσεις για το σύνολο των προωθούμενων μεταρρυθμίσεων και μειώνει τις αντοχές της ελληνικής κοινωνίας στις υπέρμετρα και εν πολλοίς άδικες θυσίες που γίνονται για την έξοδο της χώρας από την κρίση.

Επομένως, απαιτείται η οργάνωση και λειτουργία **ενός σοβαρού ελεγκτικού μηχανισμού που θα εντοπίζει με σαφή κριτήρια και σύγχρονα μέσα όσους φοροδιαφεύγουν**. Επιβάλλεται η αξιοποίηση του μηχανογραφικού συστήματος και των νέων τεχνολογιών, η διαχρονική σταθερότητα, η απλούστευση και κωδικοποίηση της φορολογικής νομοθεσίας. Κυρίως όμως απαιτείται **η ύπαρξη ισχυρής πολιτικής βούλησης και η άμεση και αποφασιστική εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας**, χωρίς πιασμοί και εξαιρέσεις.

Βάσει των παραπάνω, οι παρατηρήσεις και οι προτάσεις της Ο.Κ.Ε. επί του σχ/ν επικεντρώνονται στα ακόλουθα:

1. Στο υπό συζήτηση σχ/ν διατηρείται η διαφοροποίηση των φορολογουμένων ανάλογα με την πηγή και όχι το ύψος του εισοδήματος. Η Ο.Κ.Ε. προτείνει την κατάργηση της διαφορετικής φορολογικής μεταχείρισης εισοδημάτων από διαφορετικές πηγές και την εφαρμογή ενιαίας προοδευτικής κλίμακας για όλες τις κατηγορίες και πηγές εισοδήματος.
2. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι από την αλλαγή του τρόπου παρουσίασης του νομικού κειμένου με ανατοποθέτηση ίδιων διατάξεων σε άλλα άρθρα, θα προκύψει υψηλό δημοσιονομικό κόστος. Δεδομένου ότι ο προηγούμενος νόμος (ν.2238/1994) λειτουργεί από το 1994, οι εμπλεκόμενοι θα έχουν σύγχυση για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα ως προς αυτά που ισχύουν.
3. Η Ο.Κ.Ε. τονίζει ότι είναι απαραίτητη η διασαφήνιση εκείνων των διατάξεων και άρθρων νόμων που παραμένουν σε ισχύ και εκείνων που καταργούνται

ή βρίσκονται σε μεταβατική ισχύ, διαφορετικά θα υπάρξει μια γενικευμένη σύγχυση ως προς την επιλογή εφαρμογής της νομοθεσίας.

4. Δεδομένης της αβεβαιότητας της παρούσας οικονομικής συγκυρίας, θετικά αξιολογείται η ρύθμιση που αναγνωρίζει τον υπολογισμό επισφαλειών (άρθρο 26).
5. Η Ο.Κ.Ε. εκφράζει τον προβληματισμό της για το γεγονός ότι στο παρόν σχ/ν επαναφέρεται γενικά και αόριστα ο εξωλογιστικός προσδιορισμός εισοδημάτων για τις επιχειρήσεις, ο οποίος είχε καταργηθεί με προηγούμενο νόμο (άρθρο 28).
6. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι ο υπολογισμός των τεκμηρίων παραμένει υψηλός για την κατοχή μη πολυτελών αγαθών (αυτοκίνητο, κατοικία) σε σχέση με τα πολυτελή αγαθά (σκάφος, πισίνες κλπ). Επιπλέον, επισημαίνεται ότι η συμπερίληψη του προσωπικού ως τεκμηρίου (καθαρίστριες, δάσκαλοι κ.α.) δημιουργεί κίνητρο ανασφάλιστης εργασίας (άρθρο 31).
7. Η Ο.Κ.Ε. είναι αντίθετη με την κατάργηση του μέτρου των αποδείξεων το οποίο θεωρεί ότι θα έπρεπε να εξελιχθεί σε ένα σύγχρονο και στοχευμένο μηχανισμό ελέγχου, για συγκεκριμένες δαπάνες και επιχειρηματικές δραστηριότητες, με αποδείξεις που κατατίθενται ηλεκτρονικά με πλήρη στοιχεία (ημερ/νίες, στοιχεία επιχείρησης, ΑΦΜ κλπ.), και μπορούν να αξιοποιηθούν σε ηλεκτρονικές διασταυρώσεις.
8. Η Ο.Κ.Ε. τονίζει ότι απαιτείται η πλήρης και ολοκληρωμένη λειτουργία Περιουσιολογίου ώστε να καταγράφονται τα περιουσιακά προς φορολόγηση στοιχεία. Βασική προϋπόθεση της λειτουργίας του είναι η ηλεκτρονική συμπλήρωσή του από το δημόσιο και όχι από το φορολογούμενο, με συλλογή ηλεκτρονικών στοιχείων.
9. Επίσης απαιτείται η πλήρης και ουσιαστική εφαρμογή του πόθεν έσχες.
10. Οι προβλεπόμενες μειώσεις φόρου από ιατρικές και άλλες παρόμοιες δαπάνες (άρθρο 18) δεν θα είναι εφαρμοστέες για τη μεγάλη πλειοψηφία των νοικοκυριών και αυτοαπασχολούμενων με μικρά και μεσαία εισοδήματα λόγω της κάλυψης μόνο δαπανών που υπερβαίνουν το 5% του

ετήσιου εισοδήματος. Ως εκ τούτου, η Ο.Κ.Ε. προτείνει την απάλειψη του περιορισμού του 5%.

11. Απαιτείται η αναθεώρηση της φορολόγησης της ακίνητης περιουσίας, με συγκεκριμένες προβλέψεις για τα ακίνητα τα οποία παραμένουν ανεκμετάλλευτα και δεν αποφέρουν έσοδα και για τα ακίνητα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων. Ειδικά για τη φορολόγηση των ακινήτων των πτηνο-κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, των αγροτεμαχίων και των βοσκοτόπων, η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι θα επιβαρύνει υπέρμετρα τους παραγωγούς, με δυσμενείς επιπτώσεις, ιδιαίτερα στην κτηνοτροφική παραγωγή και στο εμπορικό αγροτικό ισοζύγιο.

12. Με το νέο νομοσχέδιο προβλέπεται ότι το αγροτικό εισόδημα όλου του αγροτικού κόσμου θα φορολογείται με 13% επί των λογιστικώς προσδιοριζόμενων κερδών (δηλ κέρδη που προκύπτουν από την τήρηση βιβλίων). Η ΟΚΕ θεωρεί ότι είναι σημαντικό να ορισθεί στο νομοσχέδιο ότι το μικρό αγροτικό εισόδημα, ο χαρακτηρισμός του οποίου ως μικρού θα προκύψει μέσα από διαβούλευση, θα εξαιρεθεί από το μέτρο του λογιστικού προσδιορισμού και θα παραμείνει στον τεκμαρτό προσδιορισμό κερδών όπως λειτουργεί μέχρι σήμερα. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να υπάρχει διαφοροποίηση της φορολόγησης της ζωικής με την φυτική παραγωγή, λόγω μειωμένων κερδών στην κτηνοτροφία και την πτηνοτροφία, όπως άλλωστε είχε έως τώρα αποδεχτεί η Πολιτεία και είχε νομοθετήσει σχετικά (κτηνοτροφία 5-8%, φυτική παραγωγή 10-20%).

Επιπλέον, επισημαίνεται η ανάγκη διευθέτησης του θέματος της υπερβολικής φορολογικής επιβάρυνσης των αγροτών που έχουν επενδύσει σε φωτοβολταϊκά συστήματα.

13. Η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι η διεύρυνση της φορολογικής βάσης αποτελεί προϋπόθεση για την ελάφρυνση των φορολογικών βαρών. Η διεύρυνση της φορολογικής βάσης θα πρέπει να είναι στοχευμένη κυρίως προς ομάδες που αποδεδειγμένα είναι «θύλακες φοροδιαφυγής» και υψηλά εισοδήματα που διαφεύγουν με νομότυπες διαδικασίες.

Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι για την αύξηση της φορολογητέας ύλης απαιτείται η δημιουργία «συγκρουόμενων συμφερόντων» μεταξύ τελικών καταναλωτών και λιανεμπόρων ή ελεύθερων επαγγελματιών, ώστε να μην χάνονται έσοδα ΦΠΑ από την Πολιτεία, αλλά το κυριότερο, να μην διαφεύγει η φορολογητέα ύλη. Αυτό θα μπορούσε να γίνει είτε με επιστροφή στους καταναλωτές και πιθανή έκπτωση φόρου, είτε με μείωση των συντελεστών ΦΠΑ ώστε να μην υπάρχει ουσιαστικό κίνητρο από τους καταναλωτές για συναλλαγές χωρίς απόδειξη.

14. Η Ο.Κ.Ε. τονίζει την ανάγκη σχεδιασμού συγκεκριμένων ουσιαστικών δράσεων εμπέδωσης φορολογικής συνείδησης με ιδιαίτερη στόχευση στους νέους.

Συμπερασματικά, η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι η ανισομερής περικοπή μισθών και εισοδημάτων σε συνδυασμό με την επιβολή καθεστώτος πολύ υψηλής φορολόγησης στην οικονομική δραστηριότητα στραγγαλίζουν κάθε προοπτική ανάπτυξης. Για να μπορέσει η χώρα να επιτύχει τον περιορισμό των συνεπειών της κρίσης στην οικονομία και την κοινωνία και να ακολουθήσει ένα αναπτυξιακό μοντέλο που θα οδηγήσει σε υπέρβαση της κρίσης, **το φορολογικό σύστημα δεν μπορεί να έχει ως στρατηγική στόχευση μόνο την αύξηση των εσόδων σε σχέση με το προηγούμενο έτος, αλλά θα πρέπει αφενός να λειτουργεί αναδιανεμητικά και αφετέρου να στοχεύει στην ενίσχυση και επαναδραστηριοποίηση της πραγματικής οικονομίας, ώστε να ανταποκρίνεται στις κοινωνικές, αναπτυξιακές και δημοσιονομικές ανάγκες της χώρας.**

Όσον αφορά το **Άρθρο 103** που περιλαμβάνει τις διατάξεις για τον κατώτατο μισθό, η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με το ν. 4093/2012 υποπαρ.ΙΑ.11. θεσπίζεται ο νομοθετημένος κατώτατος μισθός (παρ. 3), ενώ προβλέπεται και η δημιουργία νέου συστήματος διαμόρφωσης του κατώτατου μισθού που θα ρυθμίζεται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (παρ. 1). Επίσης περιορίζεται η γενική εφαρμογή της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας ως προς τους μισθολογικούς όρους

και διατηρείται η γενική ισχύς της μόνο ως προς τους μη μισθολογικούς όρους (παρ.2α).

Η Ο.Κ.Ε. στην Γνώμη Πρωτοβουλία της αναφορικά με την «Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας και τις συλλογικές διαπραγματεύσεις ως παράγοντες κοινωνικής συνοχής» που εκπόνησε τον Απρίλιο του 2013³ εκφράζει τη θέση ότι η **Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. πρέπει να αποκατασταθεί πλήρως τόσο όσον αφορά τη γενική εφαρμογή της, όσο και ως η μόνη αποδεκτή διαδικασία καθορισμού του κατώτατου μισθού.** Σε συνέπεια των όσων αναλυτικά τεκμηριώθηκαν, η Ο.Κ.Ε. διαπίστωσε την πλήρη αποδυνάμωση των συλλογικών διαπραγματεύσεων με τις νομοθετικές ρυθμίσεις της τελευταίας διετίας και υπογράμμισε την **ανάγκη συνολικής επανεξέτασης του νομικού πλαισίου για την αποκατάσταση της διαπραγματευτικής ισορροπίας μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων και τη δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης μεταξύ τους και μεταξύ αυτών και της Κυβέρνησης κατά την αναζήτηση κοινά αποδεκτών λύσεων.**

Το ίδιο ακριβώς θέμα απασχόλησε και την 102^η Γενική Συνέλευση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας τον Ιούλιο του 2013. Ειδικότερα, και αφού εξετάσθηκε η προσφυγή της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας κατά της Ελληνικής Κυβέρνησης για παραβίαση της Διεθνούς Σύμβασης 98 σχετικά με την ελευθερία των συλλογικών διαπραγματεύσεων, διαπιστώθηκαν πολυάριθμες παρεμβάσεις στις συλλογικές διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο των μέτρων λιτότητας και η Δ.Ο.Ε. κάλεσε την ελληνική κυβέρνηση να δημιουργήσει περιθώρια διαλόγου με τους κοινωνικούς εταίρους και να επανεξετάσει το όλο πλαίσιο όπως διαμορφώθηκε από τις πρόσφατες νομοθετικές ρυθμίσεις στο πλαίσιο του Μνημονίου οι οποίες απορύθμισαν πλήρως τις εργασιακές σχέσεις.

Το άρθρο 103 του παρόντος πολυνομοσχεδίου, όπως διαπιστώνει η Ο.Κ.Ε., επεκτείνει τη νομοθέτηση του κατώτατου μισθού και πέραν του 2017, διαμορφώνοντας ένα μόνιμο σύστημα καθορισμού νομοθετημένου κατώτατου μισθού. Σύμφωνα με την Ο.Κ.Ε. στο σύστημα αυτό **η διαβούλευση μεταξύ κυβέρνησης και κοινωνικών εταίρων και των κοινωνικών εταίρων μεταξύ τους**

³ Γνώμη Πρωτοβουλίας Νο 287: «Η Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας και οι συλλογικές διαπραγματεύσεις ως παράγοντες κοινωνικής συνοχής», Απρίλιος 2013.

είναι παρωδία, αφού ακόμα και πιθανή συμφωνία μεταξύ των κοινωνικών εταίρων όχι μόνο δεν δεσμεύει την κυβέρνηση, αλλά τίθεται και στην κρίση και αξιολογείται ελευθέρως από Επιτροπή Εμπειρογνομώνων, μέσω εκθέσεως που συντάσσει το ΚΕΠΕ. Η Ο.Κ.Ε. επομένως θεωρεί ότι δεν θα πρέπει να νομοθετηθεί μηχανισμός καθορισμού κατώτατου μισθού και ζητά την επαναφορά της διαδικασίας καθορισμού του κατώτατου μισθού μέσω της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας όπως με αποτελεσματικότητα έχει λειτουργήσει τα τελευταία εξήντα χρόνια και ειδικότερα κατά την περίοδο 1990-2010, διάστημα κατά το οποίο οι κοινωνικοί εταίροι πάντα κατέληγαν σε συμφωνία μετά από απευθείας διαπραγματεύσεις.